

Circulaire

Brussel, xx maand 2015

Kenmerk: NBB_2015_xx

uw correspondent:

Kurt Van Raemdonck
Tel. +32 2 221 53 39 – Fax +32 2 221 31 04
kurt.vanraemdonck@nbb.be

Vrijstellingsbeleid van de Bank op grond van artikel 48 van de wet van 21 december 2009 (betalingsdiensten)

Toepassingsveld

Rechtspersonen die worden vrijgesteld op grond van artikel 48 van de wet van 21 december 2009 op het statuut van de betalingsinstellingen en van de instellingen voor elektronisch geld, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienstaanbieder en tot de activiteit van uitgifte van elektronisch geld en de toegang tot betalingssystemen (hierna "de Wet").

Samenvatting/Doelstelling

De circulaire strekt ertoe het vrijstellingsbeleid van de Nationale Bank van België (hierna "de Bank") op grond van artikel 48 van de Wet nader te omkaderen.

Structuur

- 1. Indiening van dossier tot vrijstelling*
- 2. Draagwijdte van de vrijstelling*
- 3. Gevolgen van de vrijstelling*
- 4. Rol van de erkende commissaris*

Geachte mevrouw

Geachte heer

Op grond van artikel 48 van de Wet kunnen rechtspersonen betalingsdiensten aanbieden in België met gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de toepassing van de bepalingen van Boek 2 van de Wet en zijn uitvoeringsbesluiten.

Luidens artikel 48 van de Wet kan met name vrijstelling worden verleend aan rechtspersonen:

- 1° waarvoor geldt dat het gemiddelde van het totale bedrag aan betalingstransacties die zij of de agenten waarvoor zij volledig aansprakelijk zijn, in de voorafgaande twaalf maanden hebben verricht, niet hoger is dan 3.000.000 euro per maand. Dit criterium wordt beoordeeld op basis van het in het bedrijfsplan begrote totale bedrag aan betalingstransacties, rekening houdend met de eventuele aanpassingen in dit plan die de Bank heeft verlangd; en
- 2° waarvoor geldt dat geen enkele van de met het beleid of de uitoefening van de werkzaamheden belaste natuurlijke personen veroordeeld is wegens strafbare feiten in verband met het witwassen van geld of terrorismefinanciering, of zoals bedoeld in artikel 20, § 1, 1°, 2° en 3° van de bankwet.

Deze circulaire strekt ertoe het vrijstellingsbeleid van de Bank op grond van artikel 48 van de Wet nader te omkaderen. Ze vervangt met onmiddellijke ingang de mededeling NBB_2013_05 van 24 juni 2013 met betrekking tot hetzelfde onderwerp.

1. Indiening van dossier tot vrijstelling

Volgende inlichtingen dienen door de aanvrager verstrekt te worden opdat de Bank zich een oordeel kan vormen over de aanvrager en kan nagaan of aan de twee wettelijke voorwaarden tot vrijstelling is voldaan:

- 1) een programma van de voorgenomen werkzaamheden;
- 2) een bedrijfsplan met inbegrip van een financiële planning voor de eerste drie boekjaren;
- 3) het bewijs dat de aanvrager beschikt over het in artikel 11 bedoelde aanvangskapitaal;
- 4) een beschrijving van de maatregelen voor de bescherming van de middelen van de betalingsdienstgebruikers;
- 5) een beschrijving van de interne controlemechanismen die zijn opgezet om te voldoen aan de verplichtingen bepaald bij de Verordening (EG) nr. 1781/2006¹ en bij de wet van 11 januari 1993;
- 6) een beschrijving van de organisatiestructuur van de aanvrager;
- 7) de identiteit van de aandeelhouders;
- 8) de identiteit van de personen die deelnemen aan het bestuur of het beleid van de aanvrager;
- 9) de identiteit van de commissaris-revisor of commissarissen-revisoren;
- 10) de rechtsvorm en de statuten van de aanvrager;
- 11) het adres van hoofdbestuur van de aanvrager.

2. Draagwijdte van de vrijstelling

Mits aanvaarding van het dossier tot vrijstelling verleent de Bank vrijstelling van alle bepalingen van Boek 2 van de Wet met uitzondering van volgende bepalingen:

- artikel 10, dat vereist dat de vrijgestelde rechtspersoon wordt opgericht in de rechtsvorm van een handelsvennootschap, met uitzondering van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid die is opgericht door één enkele persoon;
- artikel 11, dat betrekking heeft op het minimum aanvangskapitaal;
- artikel 17, §1 en §2, tweede tot vijfde lid, die betrekking hebben op de verplichtingen inzake solvabiliteit die door de vrijgestelde rechtspersoon dienen te worden nageleefd²;
- artikel 20, dat betrekking heeft op het verrichten van betalingsdiensten via een agent;

¹ Verordening (EG) nr. 1781/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 15 november 2006 betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie over de betaler.

² Art. 17, §2, eerste lid en het Reglement van 5 februari 2010 op het eigen vermogen van de betalingsinstellingen zijn echter niet van toepassing.

- artikel 21, dat betrekking heeft op het verrichten van andere werkzaamheden dan betalingsdiensten mits de voorafgaandelijke toestemming van de Bank;
- artikel 22, dat aan de vrijgestelde rechtsrechtspersoon oplegt om maatregelen te nemen ter bescherming van de geldmiddelen ontvangen van betalingsdienstgebruikers voor de uitvoering van betalingstransacties;
- Titel 2, Hoofdstuk 1, Afdelingen 4 en 5 (artikel 25 t/m 38), die betrekking hebben op het toezicht en uitzonderlijke maatregelen en sancties ten aanzien van de vrijgestelde rechtspersonen.

In afwijking van artikel 28, lid 1 van de Wet is het de vrijgestelde rechtspersoon die in hoofdzaak commerciële activiteiten uitoefent die geen verband houden met het aanbieden van betalingsdiensten, toegestaan de opdracht van commissaris toe te vertrouwen aan één of meer revisoren die daartoe niet door de Bank erkend zijn overeenkomstig artikel 222 van de bankwet.³ Deze revisor dient de door de Wet en deze circulaire opgelegde verplichtingen in hoofde van de erkende commissaris naar de Bank toe na te leven (zie in het bijzonder *infra*, “4. Rol van de erkende commissaris”).

3. Gevolgen van de vrijstelling

De rechtspersonen die vrijgesteld zijn en desgevallend hun agenten worden ingeschreven op een daartoe door de Bank bijgehouden register. De website vermeldt dat deze rechtspersonen zijn vrijgesteld.

Voorts vereist artikel 48, § 3 van de Wet dat de rechtspersonen:

- 1° hun maatschappelijke zetel hebben in België en hun betalingsdienstactiviteiten daadwerkelijk op het Belgische grondgebied uitoefenen;
- 2° niet in aanmerking komen voor de regeling inzake wederzijdse erkenning vastgesteld in artikel 39 van de Wet (geen Europees paspoort);
- 3° de Bank in kennis stellen van elke verandering in hun situatie die relevant is voor de voorwaarden tot vrijstelling en periodiek verslag uitbrengen aan de Bank over het gemiddelde van het totale bedrag aan betalingstransacties die zij of de agenten waarvoor zij volledig aansprakelijk zijn, in de voorafgaande twaalf maanden hebben verricht;
- 4° de bepalingen toepassen van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme die gelden voor betalingsinstellingen, en van de ter uitvoering ervan genomen besluiten en reglementen.

Periodieke rapportering door vrijgestelde rechtspersonen

Wat 3° hierboven betreft, dient de vrijgestelde rechtspersoon halfjaarlijks verslag uit te brengen aan de Bank over het gemiddelde van het totale bedrag aan betalingstransacties die hij of de agenten waarvoor hij volledig aansprakelijk is, in de voorafgaande twaalf maanden heeft verricht.

De bovenvermelde rapportering dient te gebeuren door het versturen van een Excel-bestand via de toepassing "eCorporate" van de Bank. De gegevens dienen uiterlijk de eerste werkdag van de tweede kalendermaand volgend op de datum van einde boekjaar aan de Bank meegedeeld te worden. Dit wordt herhaald uiterlijk de eerste werkdag van de tweede kalendermaand volgend op de zes kalendermaanden na het vorige verslag.

³ De Bank zal in haar beoordeling onder meer rekening houden met de graad van specialisatie van de respectievelijke activiteiten en de daaraan verbonden risico's, evenals de relatieve omvang van de betalingsdiensten op de balans en in de resultatenrekening.

Wat 4° hierboven betreft, dient de vrijgestelde rechtspersoon jaarlijks de verkorte periodieke vragenlijst over de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme in te vullen overeenkomstig de modaliteiten bepaald in circulaire NBB_2014_12.⁴

4. Rol van de erkende commissaris

Op basis van artikel 28 van de Wet dient de vrijgestelde rechtspersoon een door de Bank erkende commissaris aan te stellen.⁵

De erkende commissaris dient zijn wettelijke verplichtingen inzake controle na te leven, voorzover van toepassing op basis van het vrijstellingsbeleid van de Bank⁶.

Hij dient tevens op grond van artikel 33, 5° van de Wet minstens eenmaal per jaar verslag uit te brengen aan de Bank over de deugdelijkheid van de maatregelen die de vrijgestelde rechtspersoon heeft getroffen ter vrijwaring van de geldmiddelen die zij van betalingsdienstgebruikers ontvangt, in toepassing van artikel 22, §§ 1 en 2.

Tenslotte eist de Bank bijkomend dat de erkende commissaris halfjaarlijks verklaart het gemiddelde van het totale bedrag aan betalingstransacties die de vrijgestelde rechtspersoon of de agenten waarvoor hij volledig aansprakelijk is, in de voorafgaande twaalf maanden hebben verricht het plafond van 3.000.000 euro per maand niet overschrijdt. Dit moet toelaten de juistheid en authenticiteit van de verklaring van de vrijgestelde rechtspersoon in verband met het niet-overschrijden van dit plafond te garanderen.

Een kopie van deze circulaire wordt naar de commissaris(sen), erkend(e) revisor(en) van de vrijgestelde rechtspersoon gestuurd.

Met de meeste hoogachting

Luc Coene
Gouverneur

⁴ Circulaire NBB_2014_12 d.d. 22 oktober 2014 betreffende de verkorte periodieke vragenlijst over de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

⁵ Zie evenwel supra, "2. Draagwijdte van de vrijstelling", vijfde streepje, voor de uitzondering op dit principe.

⁶ Hij dient bijvoorbeeld niet de maatregelen van interne controle te evalueren gelet op de vrijstelling van artikel 14 van de Wet die een passende interne controle oplegt.